

Oosterse filosofie

Taoïsme

Waar gaat het om?

- De vier vragen van Kant:
 - Wat kan ik weten?
 - Wat moet ik doen?
 - Wat mag ik hopen?
 - Wat is de mens?

Wat wil ik weten?

- Hoe zit de wereld in elkaar?
- Waartoe dient dit alles?
- Welke rol speelt de mens?

Wat moet ik doen?

- Ben ik verantwoordelijk voor de wereld?
- Ben ik verantwoordelijk voor mezelf?
- Hoe kan ik mijn verantwoordelijkheden waarmaken?

Wat mag ik hopen?

- Is een betere wereld mogelijk?
- Is er een plek waarop ik thuis hoor?
- Is persoonlijke gemoedsrust mogelijk?

Wat is de mens?

- Zijn wij de kroon op de schepping?
- Zijn wij een verstorende factor?
- Zijn wij een diersoort als alle anderen?

Taoïsme

- Ontstaan rond de zelfde tijd als confucianisme
 - Confucianisme gericht op heerser
 - Taoïsme gericht op gewone volk
- Mystieke leer
- Een van de bronnen van de Chinese volksreligie
- Nog steeds actueel

Grondbegrippen

- Tao - de weg, het principe, de leer
 - vgl. boeddhistisch dharma
- Te - de werking, de deugd, het middel
- Duizend dingen - de wereld
 - vgl. boeddhistisch samsara
- Qi - energie
 - Geconcentreerd, wordt leven
 - Verdund, is onbepaalde potentie

Taoïstische deugden

- Wu wei - activiteit door inactiviteit
- Natuurlijkheid
- De drie schatten:
 - Mededogen
 - Matigheid
 - Nederigheid

Belangrijkste Teksten

- Lao Zi: Tao Te Tjing (Daodejing)
 - Vele vertalingen
 - 6e eeuw v.Chr.
- Chuang Zi
 - Vertaald door Kristofer Schipper
 - 4e eeuw v.Chr.
 - Binnenste geschriften / buitenste geschriften

Lao Zi (6e eeuw v.Chr.)

Lao Zi

- "Lao zi" = "oude/eerbiedwaardige leraar"
- Archiefbeambte
- Uit teleurstelling vanwege moreel verval vertrok hij naar het "wilde westen". Een wachtpost hield hem staande en vroeg hem zijn wijsheden op te schrijven. Dit resulteerde in de Tao Te Tjing. Daarna is er niets meer van Lao Zi vernomen

Tao Te Tjing

- Tao: "weg", algemeen beginsel
- Te: "deugd", innerlijke sterkte
- Tjing: klassieke tekst
- Twee delen: Tao en Te
- 81 korte hoofdstukken
- Incompleet, ontbrekende karakters
- Meerduidig, verschillende interpretaties

Hermeneutische cirkel

- Je moet het taalgebruik en de begrippen kennen om het te begrijpen
- Je moet het lezen om het taalgebruik en de begrippen te leren kennen
- Je kunt het niet lezen zonder het te begrijpen
- Maar iedere keer als je het leest leer je er weer wat bij
- En ook zonder dat je ieder woord kunt uitleggen kan het je aanspreken

Chuang Zi

- Onstaan in "oorlogvoerende staten" periode
- Twee delen:
 - Innerlijke werken, auteur Chuang Zi (?)
 - Uiterlijke werken, auteurs leerlingen (?)
- Poëtische beschrijving van wijsheden
 - Parabels
- Veel (spottende) commentaren op confucianisme

Taoïsme als religie

- Verschillende sekten
- Goden:
 - Hoofdgod: Jade keizer / Lao Zi
 - Drie goddelijke leraren
- Li Hong: de leider aan het einde van de tijd
- Lichaam bezeten door goede geesten en demonen
 - Rituelen om goede geesten gunstig te stemmen
- De dood is een overgang naar een andere toestand
 - Via medium contact met overledenen

De praktijk

- Rituelen - offers & processies
- Tajiquan - bewegingskunst
- Alchemie - zoeken naar eeuwige jeugd
- Geneeskunde. Uitgangspunten:
 - Yin & Yang
 - 5 elementen: hout, vuur, aarde, metaal, water
 - Lichaamsmeridianen (acupunctuur)

Vragen

Volgens de Tao Te Tjing:

- Wat kunnen wij weten?
- Wat moeten wij doen?
- Wat mogen wij hopen?
- Wat is de mens?